

OPIS PROJEKTU

Scenariusz zajęć realizowanych w ramach cyklu szkoleniowego „Biblioteka w filmie, film w bibliotece”, nastawionego na edukację medialną i audiowizualną przy wykorzystaniu narzędzi, materiałów i zasobów udostępnianych przez biblioteki, z równoczesnym kształceniem umiejętności poszukiwania, analizowania i syntetyzowania dostępnych treści i informacji. Poniższy scenariusz przedstawia ramowy przebieg zajęć oraz przykładowy dobór materiału do danego zagadnienia. Warto zaznaczyć, iż każdy temat można zrealizować na kilka różnych sposobów, w zależności od rodzaju grupy, ilości uczestników, inwencji prowadzącego.

KRÓTKI OPIS ZAJĘĆ

Zajęcia dla tych, którzy – choć raz w życiu – pomyśleli o tym, aby zostać krytykiem filmowym, jak również dla wszystkich chcących podszkolić się w sztuce prowadzenia interesującej, popartej silnymi argumentami dyskusji na temat obejrzanych filmów. Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z warsztatem krytyka filmowego i sami spróbują swoich sił w niełatwej sztuce pisania recenzji i prowadzenia polemik.

Spotkanie rozpoczyna zabawa mająca na celu zebranie cech dobrej recenzji. Czy musi być subiektywna, aktualna, kontrowersyjna? A może wyważona, obiektywna, analityczna? Spośród wielu wypisanych na kartkach haseł, uczestnicy wybierają te, które uważają za adekwatne. Zabawę moderuje prowadzący, uzupełniając, ewentualnie, listę. Kolejnym zadaniem grupy jest wymienienie nazwisk najbardziej znanych polskich krytyków filmowych (Adam Garbicz, Zygmunt Kałużyński, Michał Chaciński, Tadeusz Sobolewski, Jacek Szczerba) oraz najpopularniejszych periodyków filmowych („Film”, „Kino”, „Cinema”, „Kwartalnik Filmowy”). Na przykładowych tekstach, wraz z prowadzącym, omawiają części, z jakich składa się każda recenzja: krótki opis fabuły, ocena poszczególnych elementów filmu, refleksja na temat całości dzieła, podsumowanie oraz informacja dla czytelnika, czy jest to tytuł wart polecenia.

Następnie uczestnicy dzielą się na grupy. Każda najpierw wybiera film, który widzieli wszyscy jej członkowie, a potem tworzy dwa zespoły: jeden ma za zadanie podać jak najwięcej argumentów przemawiających „za” danym dziełem, drugi „przeciw”. Prowadzący pomaga w wyborze tytułów, podsuwając znane obrazy, które u części odbiorców wzbudziły zachwyt, zaś u innych spotkały się z miazdzącą niemal krytyką, np. *Avatar* i *Titanic* Jamesa Camerona, *Romeo i Julia* Baza Luhrmanna, *Pasja* Mela Gibson. Aby zdynamizować grę i dodać dyskusji więcej emocji, jedna osoba z grupy może wcielić się w rolę reżysera filmu, broniącego swojego dzieła i odpierającego argumenty krytyków.

Po zakończonych ćwiczeniach każdy z uczestników ma za zadanie odszukać – wśród dostępnych w bibliotece i czytelni materiałów – jak największą ilość różnorodnych recenzji filmu, nad którym wcześniej pracowała grupa. Odnalezione materiały segreguje, zaczynając od tych wyrażających najbardziej pochlebny opinię, przez te zrównoważone, aż po zupełnie negatywne.

Do udziału w zajęciach można spróbować zaprosić aktywnego zawodowo krytyka – recenzenta lokalnej gazety, blogera, freelancera piszącego dla czasopism kulturalnych, który, na początku spotkania, opisze w kilku słowach warsztat krytyka i opowie o różnych aspektach tego zawodu.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ

1,5 h

CEL OGÓLNY ZAJĘĆ

zajęcia mają na celu zapoznanie uczestników z warsztatem krytyka filmowego oraz nauczenie ich prowadzenia interesujących, popartych merytorycznymi argumentami dyskusji na temat konkretnego dzieła filmowego.

CELE OPERACYJNE**Uczeń:**

- zna definicję recenzji filmowej, potrafi wymienić części, z jakich jest zbudowana i podać cechy dobrej recenzji
- zna i potrafi wymienić nazwiska najważniejszych polskich krytyków filmowych oraz czasopism, portali, stacji telewizyjnych, z którymi współpracują
- potrafi wyróżnić podlegające ocenie krytyka elementy dzieła filmowego – scenariusz, reżyseria, aktorstwo, muzyka, scenografia
- potrafi formułować argumenty wspierające negatywną lub pozytywną ocenę dzieła i konkretnych jego elementów
- potrafi – przy użyciu katalogu bibliotecznego – odnaleźć w magazynach, tygodnikach, dziennikach, publikacje dotyczące konkretnego filmu

Formy pracy:

- grupowa
- zespołowa
- indywidualna

Metody pracy:

- wspólna burza mózgów
- ćwiczenia/ gry w grupach
- indywidualna praca

Środki dydaktyczne:

- zestaw wyselekcjonowanych czasopism o tematyce filmowej zawierających recenzje autorstwa najbardziej znanych i cenionych polskich krytyków
- skserowane fragmenty przykładowych recenzji z podkreślonymi oraz zaznaczonymi konkretnymi elementami, ewentualnie fragmenty telewizyjnych programów filmowych np. *Kocham Kino*, *Weekendowy Magazyn Filmowy*, *Kinomaniak*
- miniprezentacja sporządzona w prezi (www.prezi.com) podsumowująca cechy oraz części składowe dobrej recenzji, może zawierać także ciekawe cytaty z konkretnych artykułów i polemik

STRUKTURA ZAJĘĆ

1. Powitanie, podanie tematu i celu zajęć.

2. Zabawa mająca na celu sporządzenie listy wyznaczników dobrej recenzji filmowej. Prowadzący rozkłada kartki z wypisanymi hasłowo cechami tekstu: subiektywny, obiektywny, kontrowersyjny, analityczny, odwołujący się do aktualnych zjawisk, wyczerpujący, krótki, zabawny, prześmiewczy, itd. Uczestnicy wybierają te, które uznają za istotne i adekwatne. Następnie grupa wymienia nazwiska znanych polskich krytyków filmowych: Adam Garbicz, Michał Chaciński, Tadeusz Sobolewski, Jacek Szczerba, Karolina Korwin-Piotrowska, Karolina Sulej, Paweł Felis, Łukasz Maciejewski, Michał Oleszczyk, Jakub Socha, Anita Piotrowska, Bartosz Żurawiecki.

Prowadzący podpowiada także nazwiska tych nieżyjących już, lecz niezwykle zasłużonych dla polskiej krytyki, jak Zygmunt Kałużyński, Bolesław Michałek, Krzysztof Mętrak czy Konrad Eberhardt.

3. Prowadzący przybliży definicję, rodzaje oraz cechy recenzji w krótkiej prezentacji sporządzonej przy użyciu programu prezzi.com
 - recenzja – publikowane w massmediach sprawozdawcze lub/i krytyczne omówienie tekstu literackiego, spektaklu teatralnego, filmu, audycji radiowej, dzieła sztuki, wystawy, koncertu, pracy naukowej; przybiera różne formy: od kilku zdań do felietonu, eseju, rozprawy, studiów
 - rodzaje recenzji:
 - recenzje użytkowe, spełniające doraźną funkcję polecająco-odradzającą
 - recenzje krytyczno-filmowe – teksty, w których ważniejsza od oceny jest analiza i interpretacja, a film interpretowany jest w możliwie jak najszerszym kontekście
 - elementy z jakich składa się recenzja:
 - część informacyjna – zawiera informacje dotyczące dzieła (autor, reżyser, aktorzy oraz pozostałe osoby zaangażowane w jego realizację) oraz krótki opis fabuły i poruszanej w filmie problematyki
 - część oceniająca – uwagi krytyka dotyczące konkretnych elementów dzieła, analiza poszczególnych elementów
 - podsumowanie – całościowa, subiektywna ocena dzieła
 - cechy dobrej recenzji:
 - całościowe ujęcie przedmiotu recenzji
 - rzetelna, uzasadniona, poparta konkretnymi argumentami ocena przedmiotu recenzji
 - subiektywizm – autor recenzji w formułowaniu sądów wykorzystuje własną wiedzę, wykształcenie, wrażliwość i gust
 - aktualność – odnosi się do bieżących zjawisk kultury, skłania do dyskusji nad przedmiotem wywodu
 - staranny język, „lekkie pióro”
 - nazwiska najbardziej znanych polskich krytyków filmowych
 - tytuły czasopism filmowych

4. Zapoznanie się z fragmentami przykładowych recenzji, omówienie ich - uczestnicy zajęć wskazują w tekstach elementy charakteryzujące dobrą recenzję.
5. Podział na grupy, dobór filmów i ćwiczenia praktyczne – każda grupa znajduje jak najwięcej argumentów i spostrzeżeń, które można wykorzystać zarówno w pozytywnej, jak i negatywnej recenzji filmu.
6. Każdy uczestnik indywidualnie wyszukuje, dostępne w bibliotece oraz czytelnicy recenzje omówionego wcześniej filmu autorstwa profesjonalnych krytyków. Zgromadzone materiały grupuje według zawartej w nich oceny: pozytywne, negatywne, ambiwalentne.

MATERIAŁY POMOCNICZE/ PRZYKŁADOWA BIBLIOGRAFIA

Czasopisma o tematyce filmowej:

- „Cinema”
- „EKRAŃY”
- „Film”
- „Film na Świecie”
- „Kino”
- „Kwartalnik Filmowy”

Książki:

- Konrad Klejsa, Ewelina Nurczyńska-Fidelska, Piotr Sitarski, Tomasz Kłys, *Kino bez tajemnic*, Warszawa 2009.
- *Młoda krytyka filmowa. Antologia tekstów Konkursu im. Krzysztofa Mętraka*, red. M. Hendrykowski, A. Szpulak, Poznań 2003.

Artykuły:

- *Działalność usługowa. Z Jackiem Rakowieckim rozmawia Marta Szarejko*, „Bluszcz” 2009, nr 5.
- Marek Hendrykowski, *O krytyce filmowej*, „Dialog” 1973, nr 7.
- *Jaka się stałaś, krytyko? (ankieta)*, „Kino” 2003, nr 10.
- Pauline Kael, *Uprawiać krytykę*, „Film” 1977, nr 37.
- Wojciech Kuczok, *Prawdziwa krytyka to pasja*, „Dziennik. Polska. Europa. Świat” 2007, nr 119.
- Bolesław Michałek, *Czy istnieje krytyka? I po co?*, „Kino” 1993, nr 11.

PRZYDATNE LINKI

- www.krytykafilmowa.com – informacje na temat szkoleń i warsztatów dla przyszłych krytyków filmowych

ZNANE BLOGI FILMOWE ORAZ INTERNETOWE PISMA KULTURALNE

- <http://michaloleszczyk.blox.pl>
- www.alekino.pl/blog
- <http://filmowyblog.pl>
- www.canalplus.pl/film/blogi
- www.dwutygodnik.com
- www.esencja.pl
- www.filmweb.pl
- www.stopklatka.pl
- www.filmradar.pl
- www.artpapier.com

koncepcja i pomysł serii: Agata Szczotka-Sarna
nadzór merytoryczny: Aleksandra Świerk
współpraca redakcyjna: Katarzyna Wajda
projekt i skład: Vivid Studio

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.